

17. Ders (23.12.1988 tarihli ders notu)

Dersin amacı:

1. “Olup olmadığını” yapısının kullanımı
2. Yakın ve uzak için kullanılan işaret zamirleri ve sıfatlarının kullanımı

Not: Konuşma dilinde, kırmızı harfler telaffuz edilmez.

هَلْ تَدْرِينَ مَنْ تِلْكَ الْفَتَاتُ؟

Hel tedrîne men tilke’l-fetâtu?

Şu kız kim, biliyor musun? (Bu soru bir bayana soruluyor)

أَتَدْرِينَ يَا خُلَيَاءُ مَنْ هِيَ تِلْكَ الْفَتَاتُ؟

E tedrîne yâ Hulya men hiye tilke’l-fetâtu?

Hülya, şu kız kim biliyor musun?

أَتَدْرِينَ هَلْ هِيَ مُتَزَوِّجَةٌ؟

E tedrîne hel hiye mutezevvicetun?

Evli olup olmadığını biliyor musun?
(Bir bayana, bir bayan hakkında soru soruluyor)

لَا أَدْرِي هَلْ هِيَ مُتَزَوِّجَةٌ

Lâ edrî hel hiye mutezevvice**tun**

(O bayanın) evli olup olmadığını bilmiyorum.

Gramer notu:

İşaret sıfatı ve zamiridir, yakındaki bir eril için kullanılır.	Bu	هَذَا (Hâzâ)
İşaret sıfatı ve zamiridir, yakındaki bir dişil için kullanılır.	Bu	هَذِهِ (Hâzihî)

İşaret sıfatı ve zamiridir, uzaktaki bir eril için kullanılır.	O, şu	ذَلِكَ (Zâlike)
İşaret sıfatı ve zamiridir, uzaktaki bir dişil için kullanılır	O, şu	تِلْكَ (Tilke)

هَذِهِ طَالِبَةٌ . مَا هِيَ مُدَرِّسَةٌ . İşaret zamiri	
Hâzihî tâlibet tun . Mâ hiye muderriset ten .	
Bu öğrencidir (kız öğrenci). Öğretmen değil.	

تِلْكَ أُسْرَاءُ. مَا هِيَ زَرِّينَ
İşaret zamiri

Tilke Esra. Mâ hiye Zerrin.

Şu Esra'dır. Zerrin değil.

هَذِهِ الْفَتَاتُ طَالِبَةٌ. مَا هِيَ مُدَرِّسَةٌ
İşaret sıfatı

Hâzihi'l-fetâtu tâlibetun. Mâ hiye muderriseten.

Bu kız, öğrencidir. Öğretmen değil.

مَا تِلْكَ الْفَتَاتُ مُدَرِّسَةٌ بَلْ طَالِبَةٌ.

Mâ tilke'l-fetâtu muderriseten, bel tâlibetun.

O kız öğretmen değil, öğrencidir.

أُورْخَانُ طَالِبٌ هُنَا

Orhan tâlibun hunâ.

Orhan burada öğrencidir.

مَنْ هُوَ ذَلِكَ الشَّابُّ ؟

Men huve zâlike'ş-şâbbu?

Şu delikanlı kim?

أَتَدْرِيْنَ يَا تُرْكَانُ مَنْ تِلْكَ الْفَتَاتُ ؟

E tedrîne yâ Türkan men tilke'l-fetâtü?

Türkan, şu kız kim biliyor musun?

لَا. لَا أَدْرِي . هَلْ هِيَ مُدَرِّسَةٌ ؟

Lâ. Lâ edrî. Hel hiye muderrisetun?

Hayır. Bilmiyorum. Öğretmen mi?

لَا أَدْرِي مَنْ هِيَ. وَلَكِنْ مَا هِيَ مُدَرِّسَةٌ.

Lâ edrî men hiye. Velâkin mâ hiye muderriseten.

Kim olduğunu bilmiyorum. Ama öğretmen değil.

وَلَكِنْ لَيْسَتْ مُدَرِّسَةٌ.

Velâkin leyset muderriseten.

Ama öğretmen değil. (O bayan)

أَتَدْرِيْنَ يَا تُرْكَانُ مَنْ ذَلِكَ الشَّابُّ ؟

E tedrîne yâ Türkan men zâlike's-şâbbu?

Türkan, şu delikanlı kim biliyor musun?

هَلْ هُوَ مُدَرِّسٌ ؟

Hel huve muderrisun?

O, öğretmen mi?

(Bir erkekten bahsediliyor)

BAZI GRAMER TERİMLERİ

Gaib: Yanımızda ve karşımızda bulunmayan erkek (3. şahıs: o)

Gaibe: Yanımızda ve karşımızda bulunmayan bayan (3. şahıs: o)

Muhatab: Yanımızda ve karşımızda bulunan erkek (2. şahıs: sen)

Muhataba: Yanımızda ve karşımızda bulunan bayan (2. şahıs: sen)

Mütekellim: Konuşan (1. şahıs)

Müzekker: Eril

Müennes: Dişil

مُؤَنَّث (Müennes) Dişil	مُذَكَّر (Müzekker) Eril	
تَدْرِ (Tedrî) (O bayan) biliyor	يَدْرِ (Yedrî) (O erkek) biliyor	غَائِبٌ (Gaib)
تَدْرِينَ (Tedrîne) (Sen bayan) Biliyorsun	تَدْرِ (Tedrî) (Sen erkek) Biliyorsun	مُخَاطَبٌ (Muhatab)
أَدْرِ (Edrî) (Ben bayan) biliyorum.	أَدْرِ (Edrî) (Ben erkek) Biliyorum	مُتَكَلِّمٌ (Mutekellim)

1. şahısta (mutekellim) cinsiyet ayrımı yoktur, kadın da erkek de aynı ifadeyi kullanır: أَدْرِ (Edrî) (erkek/ kadın) Biliyorum.

هَلْ هَذَانِ الشَّابَّانِ طَالِبَانِ ؟
Hel hâzânî'ş-şâbbâni tâlibânî?
Bu iki delikanlı öğrenci mi?

رَأَيْتُهُمَا هُنَا دَوْمًا حَتَّى الْآنَ.
Raeytuhumâ hunâ devmen hatta'l-âne.
Onları hep burada gördüm.

رَأَيْتُهُمَا هُنَا دَوْمًا إِلَى الْآنَ. وَلَكِنْ لَا أَدْرِي هَلْ هُمَا طَالِبَانِ

Raeytuhumâ hunâ devmen ile'l-ân. Velâkin lâ edrî hel humâ tâlibânî.

Onları hep burada gördüm. Ama öğrenci olup olmadıklarını bilmiyorum.

رُبَّمَا هُمَا مُوَظَّفَانِ فِي الْكُلِّيَّةِ

Rubbemâ humâ muvazzafâni fi'l-kulliyyeti.

Belki (o ikisi), fakültede memurdurlar.

لَا. هُمَا طَالِبَانِ. رَأَيْتُهُمَا فِي الدَّرْسِ أَمْسٍ.

Lâ. Humâ tâlibânî. Raeytuhumâ fî'd-dersi emsi.

Hayır. Onlar öğrenci. Dün onları (o ikisini) derste gördüm.

رَأَيْتُهُمَا فِي صَفِّ أَتْنَاءِ الدَّرْسِ.

Raeytuhumâ fî saffin esnâe'd-dersi.

Onları (o ikisini) ders sırasında bir sınıfta gördüm.

رَأَيْتُهُمَا فِي قَاعَةِ أَمْسِ أَتْنَاءَ الدَّرْسِ.

Raeytuhumâ fî kâatin emsi esnâe'd-dersi.

Onları (o ikisini) dün ders sırasında bir amfide gördüm.

KELİMELER:

Mastar	Emir	Muzari (şimdiki zaman)	Mazi (geçmiş zaman)
تَوْظِيفُ	وَضَّفَ	يُوظِّفُ	وَضَّفَ
(Tavzîf) Görevlendirmek	(Vazzif) Görevlendir	(Yuvazzifu) Görevlendiriyor	(Vazzafe) Görevlendirdi

Erkek memur	Muvazzaf	مُوظَّفٌ
Erkek memurlar	Muvazzafûn	مُوظَّفُونَ
Bayan memure	Muvazzafa	مُوظَّفَةٌ
Bayan memureler	Muvazzafât	مُوظَّفَاتٌ

Gramer olarak مُوظَّفٌ kelimesi, ismi mefuldur. “Görevlendirilen” anlamına gelir.

Topladı, bir araya getirdi	Cemea	جَمَعَ
Toplayan, bir araya getiren	Câmiğ	جَامِعٌ
Üniversite “ Bilginin bir araya getirilmesini sağlayan yer ” anlamında	Câmia	جَامِعَةٌ
Üniversiteler	Câmiât	جَامِعَاتُ
Fakülte	Kulliyye	كُلِّيَّةٌ
Fakülteler	Kulliyyât	كُلِّيَّاتُ
Sınıf	Saff	صَفٌّ
Sınıflar	Sufûf	صُفُوفُ
Amfi (Üniversitede sıraları arkaya doğru basamaklı olarak yükselen büyük derslik)	Kâa	قَاعَةٌ
Amfiler	Kâât	قَاعَاتُ

Not: اُنْتَاء (Esnâe): “Esnasında, sırasında” anlamındaki edat, kendisinden sonraki kelimeyi **esreler**:

اُنْتَاء الدَّرْسِ (Esnâe'd-dersi) Ders esnasında

Kaynak: İstanbul Üniversitesi emekli okutmanı Mustafa Seçkin'in derslerinde tuttuğum notlardan derlemedir. Mustafa Seçkin hakkında bilgi için tıklayınız:

http://www.istanbul.edu.tr/edebiyat/bolum_sayfasi/dogudilleri/emektar_hocalar.htm

<http://www.istanbuldakianadolu.com/istanbul/fethi-gemuhluoglunu-mustafa-seckinle-tanimak/>

Hazırlayan: Enise Sema Gonca

Haziran - 2011

araphocam@yahoo.com

Tüm dosyalar için tıklayın:

<http://www.materyal.org.tr/arapca/dosyalar.php?uk=380000>